

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὴν εἰκόνα ἐνὸς ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων συνεργατῶν καὶ φίλων τοῦ Ἡμερολογίου, τοῦ κ. Βασιλείου Βέργου,

ὅστις πολλάκις ἐτίμησε τὰς σελίδας αὐτοῦ διὰ τῆς πνευματικῆς του συμβολῆς, καὶ τοῦ ὅποιου ἄλλως τε τὸ ὄνομα τυγχάνει ἀπὸ πολλοῦ λιαν γνωστὸν εἰς τοὺς ἐν Ἑλλάδι δημοσιογραφικοὺς καὶ φιλολογικοὺς κύκλους. Ὁ κ. Βέργος εἶνε ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ συνεναρδῶν ἀγωνιστῶν τοῦ καλάμου καὶ τῶν διανοητικῶν ἀγώνων. Ἐχομάτισεν ἐπὶ ἔτη μακρὰ ἐκ τῶν πρώτων συντακτῶν τῆς «Νέας Ἐφημερίδος» τοῦ ἀειμνήστου Ἰω. Καμπούρογλου καὶ ἄλλων ἐγκρίτων δημοσιογραφικῶν φύλων. Μελετητής φιλόπονος, γλωσσομαθῆς, ἀρτίας δὲ μορφώσεως καὶ πειράς, καταγίνεται μετ' ἴδιαιτέρας ἀφοσίωσεως εἰς τὰ ἱστορικὰ πράγματα, δημοσιεύσας πολλάκις ἀξιολόγους

πρωγματείας ἐκ τῆς ἡπειρωτικῆς πρὸ πάντων ἱστορίας. Συνδυάζων πρὸς ὅλα ταῦτα καὶ ἥθους εὐγένειαν καὶ χαρακτῆρος εὐθύτηταν καὶ ἄλλας προσωπικὰς ἀρετὰς τυγχάνει ἐκ τῶν ἴδιαιτέρων ἐμπίστων καὶ προσφιλῶν γραμματέων τοῦ πολιτικοῦ γραφείου τοῦ διαπρεπεστάτου πολιτευτοῦ κ. Κυριακούλη Μαυρομιχάλη].

Η ΕΚ ΘΑΥΜΑΤΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑ

A'

ἄνασκοπῶν τὴν κατάστασιν τῆς Ἡπείρου κατὰ τὰ τέλη τῆς ΙΙ^η ἑκατονταετηρίδος καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΘ' ἐκπλήσσεται ἐπὶ τῇ ἐπελθούσῃ μεταβολῇ. Κατὰ τὴν χρονικὴν ταύτην περίοδον τὰς τύχας τῆς δυστήνου ταύτης χώρας ίθυνεν δ' Ἀλῆ-πασᾶς, τὸ γέννημα τοῦτο τῆς Χάμκως, τῆς ἐκ Τεπελένης, διαριστώμενος ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν, ὃς δὲ μέγιστος τῶν ἐπὶ γῆς ὑπαρξάντων τυράννων, ἔχων τὰ μέγιστα ἐλαττώματα χωρίς νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἀρετήν. Ἀλλ' δύσον μὲν δὲ ἀπαισιος οὗτος ἀνήρ διὰ τοὺς ἡπειρώτας ὑπῆρξε τυραννικώτατος τόσον διὰ τὴν "Ἡπειρον" ἐγένετο εὐεργετικώτατος, διότι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἐξωντώθησαν πάντες οἱ ἀνυπότακτοι μωαμεθανοὶ ἀγάδες καὶ μπέηδες, οἵτινες ἦσαν δὲ τρόμος καὶ τὸ φόβητρον τῶν χριστιανῶν, οἱ δποῖοι, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τούτων καταπιέσεων καὶ βιαιο-

πραγιῶν, ἡναγκάζοντο νὰ ἔξισλαμίζωνται. Ἀπὸ τῶν χρόνων ὅμως τοῦ Ἀλῆ - πασᾶ, διὰ τῆς ἔξιντάσεως τῶν κακοποιῶν τούτων στοιχείων, ἔπαισαν αἱ μεμονωμέναι· καὶ κατὰ κώμας καὶ χωρία ἀθρόαι ἔξισλαμίσεις τῶν χριστιανῶν, ἡ δημοσία τάξις καὶ ἀσφάλεια ἐπαγώθησαν καθ' ἀπασαν τὴν Ἡπειρον, ὡς ἐκ τούτου δὲ οἱ χριστιανοὶ ἀνεθάρρησαν καὶ ἥρχισε ποιά τις πρόοδος εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ἐμπορίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς τέχνας. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ γράμματα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀλλοκότου τούτου ἀνδρός προώδευσαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὸ Γυμνάσιον τῶν Ἰωαννίνων ἐγένετο δ φάρος τῆς πνευματικῆς κινήσεως τοῦ Γένους καὶ ἡ κοιτίς τοῦ Νεοελληνισμοῦ. Εἶνε δὲ πασίγνωστος δ σεβασμός, ὃν εἰχεν δ Ἀλῆ - πασᾶς πρὸς τοὺς καθηγητάς τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς καὶ ἴδιᾳ πρὸς τὸν θειευθυντὴν αὐτῆς, τὸν ἀείμνηστον Ψαλίδαν, οὗ τὴν γνώμην ἔθεώρει ὡς θέσφατον.

Ο Ἀλῆ - πασᾶς ἦθελε μόνος αὐτὸς νὰ ἥνε δ τύραννος δ καταθλιῶν τοὺς πάντας, χριστιανούς καὶ μωαμεθανούς, δ ἀρπαξ τῆς περιουσίας των, δ σφαγιαστῆς τῆς τιμῆς των καὶ δ ἀπόλυτος κύρος τῆς ζωῆς των. Οἱ ἄλλοι πρὸ αὐτοῦ ὠφειλον νὰ κύπτωσι τὸν αὐχένα καὶ νὰ ἥνε εὐγνώμονες δτι τοῖς ἐπιτρέπει νὰ φέρωσιν ἐπὶ τοῦ σώματός των τὴν κεφαλήν. Ἀλλοίμονον εἰς ἑκείνον, δστις εἰχε τὴν τόλμην νὰ ἀντιμετρηθῇ πρὸς τὸν νέον τοῦτον Φάλαριν· οὐδαμοῦ εῦρισκεν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν· καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἐὰν ἀπήρχετο καὶ ἑκεὶ θὰ τὸν ἀνεκάλυπτεν ἡ ὁργὴ καὶ ἡ ἐκδίκησις τοῦ υἱοῦ τῆς Χάμκως. Καὶ ὅμως ὑπῆρξαν τοιοῦτοι οἱ Σουλιῶται καὶ οἱ Πάργιοι, οἱ Κλέφτες, καὶ προπάντων δύο ἀρχιερεῖς δ Ρωγῶν Ἰγνάτιος καὶ δ Παραμυθίας Χρύσανθος. Καὶ πάντας μὲν τοὺς ἄλλους, διὰ τοῦ δόλου μᾶλλον ἡ διὰ τῆς ἀνδρείας τῶν στρατευμάτων του, κατώρθωσε νὰ ἔξιντάσῃ τοὺς δύο ὅμως ἀρχιερεῖς μόνον εἰς ἀειψυγίαν ἔξηγνάγκασε μεθ' ὀλην τὴν λύσσαν τῆς ἐκδικήσεως, ἢν κατ' αὐτῶν ἦσθάνετο.

B'

Χρύσανθος δ πρότερον Παραμυθίας καὶ κατόπιν Παξῶν ἦτο ἐκ τῶν ἀρχιερέων ἔκεινων, οἵτινες προέταττον τὰ στήθη των καὶ ἔθυσιαζον τὴν ζωὴν των ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου των. Γόνος καλῆς Ἡπειρωτικῆς οἰκογενείας, μόνον μέλημα εἰχε νὰ τιμήσῃ τὴν Ἡπειρον καὶ νὰ φανῇ χρήσιμος καὶ ὡφέλιμος εἰς τοὺς χριστιανούς τῆς δικαιοδοσίας του. Πόσον δὲ δύσκολον ἦτο τὸ ἔργον τοῦτο, ἀρκεῖ νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὅψει, δτι ἐν τῇ ἐπισκοπῇ του κατόκουν οἱ φοβεροὶ Τσάμιδες, οἵτινες πρὸ μικροῦ σχετικῶς χρόνου ἔξισλαμισθέντες, εἰχον καταστῆ περιώνυμοι διὰ τὰς βιαιοπραγίας, τὰς κακουργίας καὶ τὰς τρομερὰς αὐθαιρεσίας των.

Οτε οἱ Σουλιῶται διὰ τῆς ὑπερφυοῦς ἀνδρείας των εἰχον διασκορπίσει καὶ τρέψει εἰς ἐπονεΐδιστον φυγὴν τὰς ἐμπειροπολέμους στρατιὰς τοῦ σατράπου τῆς Ἡπείρου, οὗτος ἐκάλεσεν ἐπειγόντως τὸν ἐπίσκοπον Παραμυθίας Χρύσανθον καὶ διὰ κολακειῶν προσε-

πάθει νὰ τὸν πείσῃ νὰ ἀναθεματίσῃ τοὺς τρομεροὺς Σουλιώτας, ἐὰν δὲν τὸν προσκυνήσωσι καὶ τῷ παραδόσωσι τὸ Σοῦλι. 'Ο Σεβάσμιος Ἐπίσκοπος ἔχων μακρὰν πεῖραν τῶν κακούργημάτων τοῦ Ἀλῆ, καὶ ὃν βέβαιος δτὶ δὲν ἥθελε φεισθῆ ὡδενὸς Σουλιώτου, ἀλλ ἥθελεν ἐπαναλάβει ἐναντίον των τὸ ἀνοσιούργημα τοῦ Γαρδικίου, ἀντὶ ν' ἀναθεματίσῃ τοὺς Σουλιώτας, μετέβη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν καὶ διὰ τῶν εὐλογιῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν πατριωτικῶν λόγων του ὑπερεξέκανε τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν αἰσθήματα καὶ ἔξῆψε τὸν πατριωτισμόν των.

Ἡ τοιαύτη φιλόπατρις διαγωγὴ τοῦ Ἐπισκόπου Παραμυθίας δὲν ἔθραύνει νὰ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Ἀλῆ - πασᾶ, ὅστις μένει πνέων κατ' αὐτοῦ, κατ' ἀρχὰς ἀπέστειλε νὰ τὸν συλλάβωσι καὶ μεταφέρωσιν εἰς Ἰωάννινα κατόπιν διμως ὀριμωτέρας σκέψεως, ἵνα ἀποφύγῃ ὀλεθρίας συνεπείας, ἃς θὰ είχεν ἡ σύλληψις ἀρχιερέως, διορισθέντος διὰ Σουλιτανικοῦ φιρμανίου, ἐμίσθωσε δύο ἀπαισίους κακούργους, ἀθιγγάνους, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νὰ δολοφονήσωσι τὸν ἀρχιερέα, ὅστις διμως, λαδῶν ἐγκαίρως γνῶσιν τῆς ἀποφασισθείσης δολοφονίας του, κατέφυγεν εἰς Πάργαν, ὑπαγομένην εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του, ἔνθα ἐπίστευσεν δτὶ ἦτο πλέον ἐν ἀσφαλείᾳ, διότι ἡ Πάργα είχεν ἀποκρούσει δσας ἀποπείρας ἐπεχείρησεν δ Ἀλῆ - πασᾶς δπως τὴν καθυποτάξην.

Ἐν Πάργᾳ, δσάκις ἐπεσκέπτετο τὴν πόλιν ταύτην, κατώκει εἰς τὴν πεντώροφον οἰκίαν ἐνὸς ἀνεψιοῦ του, ἀποκατεστημένου αὐτόθι, κειμένην ἐντὸς τοῦ φρουρίου. Εἰς τὸ κάτω πάτωμα τῆς οἰκίας ταύτης κατεσκευάζοντο φυσίγγια, τὰ δποῖα ἀπεστέλλοντο εἰς τοὺς ἐν Σουλίῳ πολεμοῦντας, ὡς ἐκ τούτου ὑπῆρχεν ἴκανή ποσότης πυρίτιδος χῦμα καὶ ἐν κυτίοις πλήν τῶν φυσιγγίων.

Ο Ἐπίσκοπος κατώκει ἐν τῷ πέμπτῳ πατώματι, περιεστοιχίζετο δὲ ὑπὸ συγγενῶν, οἵτινες μεγάλως περιεποιοῦντο αὐτόν, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ παραστῇ ἀνάγκη τῆς προσλήψεως ἔνων, φόβῳ μήπως δ Ἀλῆ - πασᾶς ἔξαγοράσῃ τούτους, καὶ δολοφονήσωσι τὸν ἀρχιερέα.

Γ'

Ἡτο ἡ 4 Ιουλίου 1803. Ο καύσων πνιγηρὸς καὶ ἀφόρητος ἔξηγάνγκαζε τοὺς πάντας νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὰς οἰκίας των· ὃς ἐκ τούτου αἱ δδοὶ ἥσαν ἔρημοι, ἀλλως δὲ καὶ ἔνεκα τῆς μεσημβρίας πάντες είχον μεταβῆ νὰ γευματίσωσι καὶ κατόπιν ἀπολαύσωσι τοῦ μεσημβρινοῦ των ὅπνου. Κατὰ παλαιὰν δὲ συνήθειαν ἐν Πάργᾳ δ μεσημβρινὸς ὅπνος ἔρχεται ἀπὸ τῆς Δευτέρας τοῦ Πάσχα καὶ διήρκει μέχρι τοῦ Σταυροῦ ἥτοι τῆς 14 Σεπτεμβρίου. Ο Ἐπίσκοπος Παραμυθίας, ἀφοῦ ἐγευμάτισεν, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πατώματι δωμάτιόν του διὰ νὰ κοιμηθῇ. Καὶ οἱ συγγενεῖς του ἐπίσης ἀπεσύρθησαν, οἱ μὲν ἀνδρες δπως κατακλιθῶσιν, αἱ δὲ γυναῖκες πράξισαν τὸ αὐτὸ ἀφοῦ πρότερον περατώσωσι τὴν ἔργασίαν των. Αἴφνης φοβερὸς ἐκ πυρσοκροτήσεως κρότος ἤκούσθη ἡ δὲ οἰκία ἀνετινάχθη

εἰς τὸν ἀέρα. Ὁ πανικός κατέλαβε πάντας τοὺς γείτονας, οἵτινες ἔντρομοι ἐξήρχοντο τῶν οἰκιῶν των ἡμίγυμνοι καὶ ἔξαλλοι ἔτρεχον κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν ἀγνοοῦντες τί συνέδη καὶ προσκόπτοντες εἰς τοὺς δίκην βροχῆς καταπεσόντας λιθους τῆς ἀνατιναχθείσης οἰκίας.

Μετ' ὀλίγον κόσμοις πολὺς συνήχθη καὶ ἐσχολιαῖς ποικιλοτρόπως τὸ γενόμενον, ὅτε ἡκούσθησαν διάτοροι κραυγαὶ γυναικεῖαι « ἐδῶ εἶνε δὲ σπότης ». Τότε προσέδραμον οἱ ἐκ τῶν προκρίτων παριστάμενοι ἐκεῖ καὶ εἶδον τὸν Ἐπίσκοπον πρηνὴ ἐπὶ τῆς κλίνης ἀναίσθητον καὶ μεμωλωπισμένον. Ἀφοῦ παρέσχον αὐτῷ τὰς πρώτας βοηθείας καὶ εἶδον ὅτι ἔζη, ἐκάλεσαν ἀμέσως ἐμπειρικὸν ιατρὸν ἵνα ἐπιμεληθῇ τοῦ ἐξαρθρωθέντος βραχίονός του.

Συνέδη δὲ ὡς ἔζης ἡ σωτηρία του, ἥτις ὅντως εἰς θαῦμα δέοντα ἀποδοθῇ. Ἀνατιναχθείσης τῆς οἰκίας πάντες οἱ εὑρεθέντες εἰς τὰ κατώτερα πατώματα εὗρον οἰκτρὸν θάνατον· δὲ Ἐπίσκοπος ὅμως κοιμώμενος εἰς τὸ ἄνω πάτωμα ἐξεσφενδονίσθη εἰς μικρὸν ὕψος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν λιθών τοῦ οἰκοδομήματος. Οὕτοι προηγουμενοί τοῦ ἀρχιερέως κατέπεσαν ἐπὶ τῆς στέγης παρακειμένης οἰκίας ἐπὶ τῆς δποίας ἡγέφεντος εὐρυτάτην ὁπῆν, διὰ τῆς δποίας εἰσῆλθεν δὲ Ἀρχιερεὺς καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης σῶος καὶ ἀβλαβής ὑποστάς μόνον ἐξάρθρωσιν τοῦ δεξιοῦ βραχίονος καθὼς εἰσῆλθε διὰ ταύτης.

Μετ' ὀλίγον συνελθών ἐκ τῆς ἀναισθησίας παρετήρησεν δλόγυρά του καὶ ίδων πολλοὺς ἀνθρώπους συνηγγέμενους, ἔκατόν δὲ ἐν ἔνη οἰκίᾳ καὶ κλίνῃ, ἡρώτησε: πῶς εὑρέθη ἐκεῖ; « Οταν δὲ συνῆλθεν ἐντελῶς εἰς ἔαυτόν, τότε ἐθεωρήθη καλὸν νὰ μὴ τῷ ἀποκρύψωσι τὰ γενόμενα, οὕτω δὲ τοῦ ἀφηγήθησαν τὴν ἀνατίναξιν τῆς οἰκίας καὶ τὴν ἐκ θαύματος σωτηρίαν του. Τότε ἐδόξασε τὸν Θεόν, ἀποδούς εἰς τὸν Ἀλῆ - πασᾶν τὴν διάπραξιν τοῦ φοβεροῦ κακουργήματος.

Οἱ προεστῶτες τῆς Πάργας βαρέως φέροντες τὴν ἐναντίον τοῦ Ἀρχιερέως των κακοῦργον ἀπόπειραν, κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀνακαλύψωσι τὸν ἀνόσιον αὐτούργον τοῦ διαπραχθέντος ἐγκλήματος, ἔμαθον δὲ ὅτι κατέπτυστον πρόσωπον, τὸ δποίον ἔνεκα τῆς φαύλης διαγωγῆς του εἶχεν ἐξορισθῆ τῆς Πάργας, ἐγένετο τὸ αἰσχρὸν δργανον τοῦ Ἀλῆ - πασᾶ. Ὁ ἀπαίσιος οὔτος κακοῦργος, γνωρίζων καλῶς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἀρχιερέως καὶ ὅτι εἰς τὸ κάτω πάτωμα ὑπῆρχε πυρίτις, ἦλθε νύκτωρ εἰς Πάργαν χωρίς οὐδεὶς νὰ λάθῃ γνῶσιν τῆς ἐλεύσεως του. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐξῆλθε τῆς κρύπτης του κρατῶν πάνινον μικρὸν δέμα, ἐντὸς τοῦ δποίου ὑπῆρχεν ὕσκα ἀνημμένη καὶ διελθών πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ἐπίσκοπου ἔρριψε τὸ δέμα διὰ τοῦ παραθύρου, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῦ τοῦτο κατέπεσεν. Ἀτυχῶς δμως ἔπεσεν ἐπὶ σωροῦ πυρίτιδος, ὅτε οὔδεις ἦτο ἐν τῷ δωματίῳ, ἀλλὰ καὶ οὕτε εἶχε μεταβῆ ἐκεῖ ἐφ' ὅσον τὸ δέμα ἐκείτο ἐπὶ τῆς πυρίτιδος. Οὕτως ἀφοῦ ἦ ἐντὸς τοῦ πανίνου δέματος ὕσκα μετέδωκε τὸ πῦρ εἰς τοῦτο καὶ τὸ κατέφαγε, ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς πυρίτιδος καὶ μετέδωκεν εἰς αὐτὴν τὸ πῦρ, καὶ οὕτως ἐγένετο ἡ ἐκπυρσοκρότησις καὶ ἡ ἀνατίναξις τῆς οἰκίας εἰς τὸν ἀέρα.

Ο Σεβασμιώτατος ιεράρχης ἀναρρώσας ἐντελῶς ἔμαθεν δι τὸν Ἀλῆ-πασᾶς εἶχε μισθώσει πολλοὺς κακούργους νὰ τὸν δολοφονήσωσι, τοῦ διεμήνυσε μάλιστα δι τὸν θεός τὸν ἐφύλαξεν τὴν φορὰν ταύτην διὰ θαύματος, δὲν θὰ ἡμπορέσῃ νὰ τὸν φυλάξῃ εἰς τὸ ἑξῆς, διότι ἔχει ἥδη ἀποφασίσει τὴν ἔξόντωσίν του. Βλέπων λοιπὸν ἔσωτὸν οὐχὶ ἐν ἀσφαλείᾳ ἐν Πάργα, μετὰ τὴν πτῶσιν μάλιστα τοῦ Σουλίου, καὶ ἀφοῦ δι ἀπαίσιος σατράπης εἶχε συναθροίσει πολυάριθμον στρατὸν ἵνα ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς Πάργας, ἐθεώρησε καλὸν νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς Ἰονίους νήσους. Οὗτως ἐναύλωσε πλοῖον μετὰ μεγάλης μυστικότητος, φόδῳ μήπως κανὲν πλοῖον τοῦ Ἀλῆ-πασᾶ καταδιώξῃ αὐτὸν ἐν τῷ πελάγει καὶ διεπεραιώθῃ εἰς Παξοὺς ἔνθα ἔμενεν ιδιωτεύων, τυχὼν παρὰ τῆς Ἰονίου Γερουσίας τῆς ἀδείας τοῦ ιερουργεῖν μέχρι τῆς ὅπο τοῦ ἄγγλου ἀρμοστοῦ Μαΐτλενδ συντάξεως τοῦ πολιτεύματος τῆς ἀρτισυστάτου Ἰονικῆς Πολιτείας, δι τὸν οὐ ἐθεσπίζετο δι τὴν ἕκαστην νῆσος ἀποτελεῖ ιδίαν ἐπισκοπήν, δι τε ἐγένετο πρῶτος Ἐπίσκοπος Παξῶν. Ἀπέθανε δὲ δι ἐνάρετος οὗτος Ἀρχιερεὺς κατὰ τὸ 1848, ἀφοῦ ἐπὶ τριακονταετίαν ἐποίμανε τὸ πνευματικόν του ποίμνιον, καταλιπὼν μνήμην ἀγίου ἀνδρός.

Ιούλιος τοῦ 1908

ΒΑΣΙΛ. ΒΕΡΓΟΣ

Αἱ ἀπορίαι τῶν μικρῶν

- Ποιά εἶν’ αὐτὴ ἡ κυρία, παπάη;
- Ἡ Εἴνα, παιδί μου.
- Μὰ γιατί εἶνε ἔτσι ἄντυτη;
- Μά . . . φαίνεται . . . πῶς δὲν θὰ εἶχε φόρεμα νὰ φορέσῃ . . .